

Wstęp

Przedmiotem badań niniejszej pracy jest analiza wypowiedzi trzecioklasistów, dotyczących roli i przydatności podręcznika w nauczaniu oraz dziecięcych doświadczeń związanych z wykorzystaniem w praktyce szkolnej pakietów edukacyjnych.

Wybór tematyki został podyktowany niesłabnącą rolą podręcznika w polskiej edukacji elementarnej oraz ograniczonym zakresem aktualnych i wyczerpujących opracowań dotyczących spojrzenia na ten środek dydaktyczny z perspektywy dzieci – jego codziennych użytkowników. Chociaż uczniowie to najważniejszy podmiot procesu edukacyjnego, to jednak niezwykle rzadko uwzględnia się ich spostrzeżenia i obiera jako uczestników badań. Tymczasem dzieci, jako główni adresaci i użytkownicy podręczników, mogą udzielić bardzo istotnych informacji na ich temat.

Książkę podzielono na dwie główne części. W części teoretycznej przedstawiono podstawy psychologiczne rozwoju i nauczania uczniów w wieku wczesnoszkolnym. Obraz dziecka i przebieg dzieciństwa ulegają bowiem diametralnym zmianom, które skutkują koniecznością modyfikacji metod, form pracy i środków dydaktycznych na zajęciach w szkole. Odtwórcza praca z pakietem edukacyjnym zaprzecza potrzebom „globalnych dzieciaków”. W części badawczej przedstawiono pogłębioną analizę wypowiedzi trzecioklasistów na temat wykorzystywanych pakietów edukacyjnych. We wstępie do prezentacji wyników badań własnych czytelnik zapozna się z podejściem interpretatywnym oraz nowym kierunkiem badań nad dzieciństwem i badań partycypacyjnych z udziałem dzieci – socjologią dzieciństwa. Na końcu części badawczej przedstawiono wyniki badań fokusowych przeprowadzonych wśród trzecioklasistów, dotyczących postrzegania przez nich jakości używanych na lekcjach podręczników, roli i przydatności pakietów edukacyjnych w nauczaniu szkolnym. Technikę badań fokusowych pogłębiono, wykorzystując analizę wytworów uczniów (zaprojektowanych przez dzieci zadań podręcznikowych). Rezultatem rozważań jest swoista metodyka nauczania autorstwa trzecioklasistów przedstawiona w ostatnim rozdziale publikacji.